

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de societatea pe acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Direcția generală, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, Direcția educație, tineret și sport sectorul Rîșcani mun. Chișinău, Instituția preșcolară nr. 129 împotriva Agenției „Apele Moldovei”, Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, Gulian Vladimir, Chițcanian Ina, Maslin Valeri, Maslin Raisa, Mamaliga Vasile, Arseni Liliana, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, Consiliul municipal Chișinău, societatea pe acțiuni „Banca de Economii”, compania „Roseau Alliance LLP”, notarii publici Avram Nina și Stog Maria cu privire la declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare a imobilelor, anularea înregistrărilor dreptului de proprietate și restabilirea înregistrării imobilului ca proprietate municipală,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2016, prin care s-a respins apelul declarat de compania „Roseau Alliance LLP” la care s-a alăturat societatea pe acțiuni „Banca de Economii” și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 noiembrie 2014,

c o n s t a t ă

La 29 august 2003, Departamentul educație, știință, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău a depus la Judecătoria Economică de Circumscripție cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Amfibolis” și Concernului „Apele Moldovei” cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 24 septembrie 2002 SRL „Amfibolis” a încheiat contractual de vânzare-cumpărare nr.

5567, prin care a înstrăinat imobilul Instituției preșcolare nr. 129 din bd. Moscovei 4/2 mun. Chișinău. Bunul imobil i-a fost transmis în gestiunea economică în temeiul hotărârii Guvernului nr. 477 din 26 mai 1997 cu privire la măsurile stringente de restructurare și redresare financiară a întreprinderilor industriale și deciziei Primăriei municipiului Chișinău nr. 5/75 din 19 februarie 1998 „Cu privire la transmiterea proprietății municipale în gestiune economică”, cheltuielile de întreținere a bunului fiind suportate din contul bugetului municipal.

Contractul de vânzare-cumpărare a fost încheiat în lipsa deciziei Consiliului municipal Chișinău, care este unicul organ abilitat cu atribuții de înstrăinare a proprietății municipale, iar despre înstrăinarea bunului imobil a aflat la sfârșitul lunii iulie anul 2003, când SRL „Amfibolis” a solicitat eliberarea unui bloc al grădiniței pentru efectuarea reparației.

Menționează că, la 25 iulie 2003, SRL „Amfibolis” a înaintat o pretenție directorului instituției preșcolare nr. 129 și Direcției educație, tineret și sport a sectorului Rîșcani mun. Chișinău, solicitând eliberarea încăperilor și achitarea plății de locațiune.

Consideră reclamantul că, contractul de vânzare-cumpărare este pasibil de a fi declarat nul, deoarece a fost încheiat cu încălcarea prevederilor art. 84 din Legea privind administrația publică locală, art. 62 alin. (5) al Legii învățământului și hotărârii Guvernului nr. 545 din 07 octombrie 1996 privind folosirea localurilor instituțiilor preșcolare conform destinației.

Solicită, anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 5667 din 24 septembrie 2002.

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 20 octombrie 2004 în proces a fost atras Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 121 vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 16 decembrie 2004 s-a atras în proces Gulian Vladimir și Maslin Valeri în calitate de pârți, fiind strămutată pricina conform competenței la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (f.d. 131 vol. I).

Ulterior, Direcția generală, știință, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău a depus cerere de modificare a acțiunii împotriva Concernului „Apele Moldovei”, Asociației interraională de producere, reparație și exploatare din Chișinău, Maslin Valeri, Gulian Vladimir, SRL „Amfibolis”, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, solicitând declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare încheiat la 26 decembrie 2003, prin care bunul a fost înstrăinat lui Gulian Vladimir, cu obligarea Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău de a anula înregistrările începând cu 24 septembrie 2002 (f.d. 145- 146 vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 octombrie 2005, corectată prin încheierea din 21 martie 2006, acțiunea Direcției generale, știință,

educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău a fost admisă (f.d. 248-249 vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2005 s-a respins apelul lui Gulian Vladimir și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 octombrie 2005 (f.d. 267-270 vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2007 s-a admis cererea lui Maslin Valeri și s-a repus în termen de apel (f.d. 21 vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2007 s-a admis apelul lui Maslin Valeri, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 octombrie 2005 și s-a trimis pricina la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 21-23 vol. II).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 noiembrie 2008 acțiunea Direcției generale, știință, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău a fost respinsă (f.d. 59-61 vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2009 s-a respins apelul declarat de Direcția generală, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 noiembrie 2008 (f.d. 86-92 vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 martie 2010 s-a admis recursul declarat de Direcția generală, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2009 și hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 noiembrie 2008, cu trimiterea pricinii la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 123-127 vol. II).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 16 iulie 2010 s-a atras în proces Mamaliga Vasile și Arseni Liliana în calitate de copârțiți (f.d. 24 vol. III).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 mai 2011 în proces a fost atrasă Primăria municipiului Chișinău, în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 61 verso vol. III).

La 04 mai 2013, Direcția generală, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, Direcția educație, tineret și sport a sectorului Rîșcani mun. Chișinău, Instituția preșcolară nr. 129 au depus cerere de concretizare a pretențiilor împotriva Agenției „Apele Moldovei”, Asociației interraională de producere, reparație și exploatare din Chișinău, Gulian Vladimir, Chițcanian Ina, Maslin Valeri, Maslin Raisa, Mamaliga Vasile, Arseni Liliana, intervenientul accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, solicitînd anularea contractelor de vânzare-cumpărare și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău de a anula înregistrările din dosarul cadastral, efectuate începînd cu 24 septembrie 2001 (f.d. 8-11 vol. IV).

La 09 iulie 2013, Direcția generală, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, Direcția educație, tineret și sport a sectorului Rîșcani mun. Chișinău și Instituția preșcolară nr. 129 au depus cerere de concretizare a pretențiilor

împotriva Agenției „Apele Moldovei”, Întreprinderii de Stat Stația Tehnologică de Irigare Chișinău, Gulian Vladimir, Chițcanian Ina, Maslin Valeri, Maslin Raisa, Mamaliga Vasile, Arseni Liliana, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, solicitând anularea contractelor de vânzare-cumpărare și obligarea Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău de a anula înregistrările din dosarul cadastral efectuate începând cu 24 septembrie 2001 (f.d. 31-35 vol. IV).

La 29 ianuarie 2014, Direcția generală, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, Direcția educație, tineret și sport a sectorului Rîșcani mun. Chișinău și Instituția preșcolară nr. 129 au depus cerere de concretizare a pretențiilor împotriva Agenției „Apele Moldovei”, Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică de Irigare Chișinău”, Gulian Vladimir, Chițcanian Ina, Maslin Valeri, Maslin Raisa, Mamaliga Vasile, Arseni Liliana, intervenienți accesorii ÎS „Cadastru” și Consiliul municipal Chișinău solicitând declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 5567 din 24 septembrie 2002 încheiat între SRL „Amfibolis” și Asociația interraională de producere, reparație și exploatare din Chișinău a concernului „Apele Moldovei”, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 24280 din 26 decembrie 2003 prin care s-a vândut imobilul lui Gulian Vladimir, a contractului de vânzare-cumpărare f/n din 27 aprilie 2010 încheiat între Gulian Vladimir și Chițcanian Ina cu Mamaliga Vasile și Arseni Liliana, cu obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău de a anula înregistrările din dosarul cadastral cu restabilirea înregistrării bunului ca proprietate municipală în gestiunea economică a Direcției generale, știință, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău (f.d. 87-92 vol. IV).

La 22 martie 2014, în ședință de judecată a primei instanțe, SA „Banca de Economii” a înaintat un demers privind atragerea sa în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 129, 158 verso vol. IV).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 martie 2014, SA „Banca de Economii” a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pîrîtului (f.d. 159 vol. IV).

La 22 martie 2014 Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău a atras în proces notarii publici Avram Nina și Stog Maria în calitate de intervenienți accesorii de partea pîrîtului (f.d. 159 verso vol. IV).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 noiembrie 2014 s-a admis acțiunea Direcției generale, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, Direcția educație, tineret și sport a sectorului Rîșcani mun. Chișinău și Instituția preșcolară nr. 129.

S-a anulat contractul de vânzare-cumpărare nr. 5567 din 24 septembrie 2002 încheiat între SRL „Amfibolis” și Asociația interraională de producere, reparație și exploatare din Chișinău a concernului „Apele Moldovei”.

S-a anulat contractul de vânzare-cumpărare nr. 24280 din 26 decembrie 2003 încheiat între Maslin Valeri și Gulian Vladimir.

S-a anulat contractul de vânzare-cumpărare f/n din 27 aprilie 2010 încheiat între Gulian Vladimir și Chițcanian Ina cu Mamaliga Vasile și Arseni Liliana.

S-a restabilit situația juridică a părților existentă la momentul încheierii actelor și s-au anulat înregistrările din Registrul bunurilor imobile cu restabilirea înregistrării bunului ca proprietate municipală în gestiunea economică a Direcției generale, știință, educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău.

S-a încasat în mod solidar de la Agenția „Apele Moldovei”, ÎS „Stația Tehnologică de Irigare Chișinău”, Gulian Vladimir, Chițcanian Ina, Maslin Valeri, Maslin Raisa, Mamaliga Vasile și Arseni Liliana în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50000 lei (f.d. 141-142 vol. V).

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 16 februarie 2016 s-a admis cererea Direcției educație, tineret și sport a sectorului Rîșcani mun. Chișinău, fiind emisă o hotărâre suplimentară prin care s-a anulat înregistrarea din registrul bunurilor imobile efectuată la data de 27.04.2010 în temeiul contractului de vânzare-cumpărare fără număr din 27.04.2010 (0100/10/29540) (f.d.64-65 vol. V).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2016 s-a respins apelul declarat de compania „Roseau Alliance LLP” la care s-a alăturat societatea pe acțiuni „Banca de Economii” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 27 noiembrie 2014.

La 06 iulie 2016, lichidatorul SA „Banca de Economii” – Grigore Olaru a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu hotărârile contestate, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Susține că, instanța de apel la emiterea deciziei a ignorat faptul că printre înregistrările asupra bunului imobil amplasat în mun. Chișinău, bd. Moscova nr. 4/2 există și înregistrarea de ipotecă a Băncii de Economii SA, care a fost instituită la data de 30.07.2010 și care nici nu a fost contestată în cadrul prezentului litigiu, astfel că instanța nu putea să dispună anularea tuturor înregistrărilor și restabilirea situației din anul 2008, deoarece în acest caz instanța în mod tacit anulează înregistrarea ipotecii anterioare, prin ce lezează grav drepturile patrimoniale ale creditorului ipotecar, și care a devenit posesor în baza hotărârii judecătorești irevocabile.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la

concluzia că, recursul declarat de către societatea pe acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către societatea pe acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul reiterează că, conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de societatea pe acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către societatea pe acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi